

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/16/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1109245432
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1109245432.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickkej v spore žalobkyne: H. A. Z., X. XX. XX. XXXX, L. Š. Č. XX, L., štátny občan SR, proti žalovanému: Bytové družstvo "Centrum" v Bratislave, Záhradnícka č. 25, Bratislava, IČO: 00 176 834, zastúpenému advokátom: JUDr. Dušan Jovankovič, so sídlom Doležalova č. 5, Bratislava, o splnenie povinnosti uzatvoriť zmluvu o bezplatnom prevode bytu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02. júna 2017, č.k. 24C/313/2009 - 694, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť uzatvoriť so žalobkyňou zmluvu o bezplatnom prevode vlastníctva bytu číslo X, X. R. na J. L.P. G. R. R. Č. XXXX, Y. Č. XX, na N. Š. Y. L., J. na J. R. J. Č. XXXXX, U. C. J. K. ", G. J. - B. J. C. X. S. Y. XXX H., Y. F. Ú. X. H., S.: L. - H. Č. X. H., S.: L. A., B. na Z. Y. Č.R. XXXX, vedeného Správou katastra pre Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu, v znení predloženom žalobkyňou, ktorá tvorí súčasť rozsudku, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyňa priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa dňa 23.08.1988 požiadala žalovaného o prijatie za člena do bytového družstva. Dňa 07.03.1989 podpísala dohodu o odovzdaní a prevzatí bytu č. XXX/X-XXX/XX R., a to na základe rozhodnutia o pridelení bytu zo dňa 31.01.1989. Zo zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu vyplýva, že túto dňa 17.08.1995 podpísala žalobkyňa. V zmluve absentuje podpis žalovaného, ktoré bolo zastúpené p. A. C. L. s tým, že na zmluve je ručne dopísaná poznámka „nedoplatok 44 519,- Sk." Z oznámenia BDC zo dňa 19. 02. 1996 vyplýva rozhodnutie o vylúčení žalobkyne z družstva z dôvodu evidovaného nedoplatku na nájomnom v sume 43 195,- Sk. Z obsahu bytového spisu žalovaného, vedenom na meno A. H. Y., mal preukázané, že dňa 13.04.1992 požiadala žalovaného o bezplatný prevod vlastníctva k bytu. Žalovanému bola táto žiadosť doručená dňa 22.04.1992. Dňa 30.08.1995 došlo k uzavretiu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktorú za družstvo dňa 30. 08. 1995 podpísal podpredseda predstavenstva p. A. C. L., a dňa 18. 08. 1995 A. H. Y. Dňa 03.07.2000 bol vyhotovený návrh na vklad vlastníckeho práva k bytu č. XX s tým, že podkladom návrhu na vklad bola zmluva č. XXXX o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 13.12.2000. Z obsahu bytového spisu žalovaného, vedenom na meno B. Š., zistil, že dňa 22.04.1992 táto požiadala žalovaného o prevod vlastníctva bytu č. X na H. N. Č. X. Dňa 30.08.1995 došlo k uzavretiu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktorú na strane družstva dňa 30.08.1995 podpísal p. A. C. L. a na strane člena a nájomcu p. B. Š., a to dňa 18.08.1995. Dňa 02.07.2002 p. Š. podpísala čestné vyhlásenie, že zostáva naďalej členom BDC. Podkladom návrhu na vklad vlastníckeho práva bytu č. 1 zo dňa 08. 07. 2002 bola zmluva č. XXXX o prevode vlastníctva družstevného bytu. Poukázal na to, že na základe rozhodnutia

o pridelení bytu, vydaného bytovým odborom Obvodného národného výboru BA III, č.j. Byt 254/7-381/89/Si, ZPB 23/89 - I zo dňa 31.01.1989, bol žalobkyni pridelený byt č. X Y. L. na H.P. (V. Š.) N.. Č.. XX. Vlastníkom bytu bolo L. L. G., B. Č.. XX, L.. Dňa 21.01.1989 účastníci uzavreli dohodu o odovzdaní a prevzatí bytu, na základe ktorej vznikol žalobkyni právny pomer osobného užívania (nájmu) bytu. Od 08.03.1993 došlo k zmene označenia žalovaného na Bytové družstvo "M. Y. L.. Za preukázanú považoval tiež skutočnosť, že listom zo dňa 23.07.1992 žalobkyňa vyzvala žalovaného na bezplatný prevod vlastníctva bytu, pričom žalovaný jej následne predložil návrh zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktorú žalobkyňa dňa 17.08.1995 podpísala v dvoch vyhotoveniach a odovzdala k podpisu žalovanému. Poukázal na to, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 26. 09. 2011 uviedla, že v zákonnej lehote požiadala o prevod vlastníctva bytu, žiadosť poslala poštou. Družstvo jej návrh zmluvy hodilo do schránky. Návrh zmluvy dala prefotiť, podpísala ho, originál si nechala a kópiu doručila družstvu. Žalovaný návrh zmluvy prevzal, avšak pečiatku o tom, že návrh zmluvy prevzal, jej nedal. Pracovníčka žalovaného položila návrh zmluvy na kopu na ostatné zmluvy. V roku 2000 sa zaujímala, čo je s prevodom, pričom jej bolo povedané, že musí všetko za byt vyplatiť. Byty sa začali prevádzať do vlastníctva po roku 2000. Všetko zaplatila, ale byt nedostala a v roku 2001 jej bolo listom zo dňa 27.11.2001 oznámené, že už nie je členkou družstva. Družstvo jej zmenilo variabilný symbol, na ktorý posielala platby, takže vôbec nevedela o stave vyúčtovania, hoci platby naďalej uhrádzala. Následne jej pracovníčka družstva p. S. povedala, že k prevodu bytu nedôjde, lebo nie je členkou družstva, nakoľko bola vylúčená. O týchto skutočnostiach však nevedela, nikdy nedostala rozhodnutie alebo iný doklad o vylúčení z družstva, a to napriek tomu, že od žalovaného takýto doklad žiadala. Pokiaľ ide o členstvo žalobkyne v družstve, poukázal na to, že žalovaný dňa 19.02.1996 rozhodnutím č. 456/14/96, žalobkyni oznámil, že Predstavenstvo na svojom riadnom zasadnutí dňa 22.01.1996 rozhodlo o jej vylúčení z družstva uznesením č. U-5/2/96, čím zanikli jej členské práva člena č. XXXX a oznámil jej výšku nedoplatku ku dňu vylúčenia 1.433,81 Eur (43.195,- Sk). Žalobkyňa zásielku v odbernej lehote neprevzala. Poukázal tiež na to, že žalovaný dal žalobkyni opakovaně výpoveď z nájmu. Okresný súd Bratislava I však rozsudkom č. k. 7C/135/2006-82 zo dňa 19.05.2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/490/2008-101 zo dňa 09.09.2009, určil, že výpoveď z nájmu bytu zo dňa 26.04.2006, daná žalovaným žalobkyni, je neplatná, a pokiaľ ide o ďalšiu výpoveď z nájmu zo dňa 07.04.2010, z dôvodu, že ako nájomca mala hrubo porušovať svoje povinnosti tým, že nezaplatila nájomné a úhradu za plnenia, poskytované s užívaním bytu za čas dlhší ako 3 mesiace a jej nedoplatok k 31.03.2010 predstavoval sumu 4.990,56 eura, určenie jej neplatnosti je predmetom konania, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 16C 113/2010, ktoré je prerušené do právoplatného skončenia tohto konania. Za významné považoval i to, že Okresný súd Bratislava III v obdobnej právnej veci rozsudkom č. k. 7C/136/2011-177 zo dňa 04.07.2012 rozhodol o povinnosti bytového družstva uzavrieť s nájomcom v lehote do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku Zmluvu o prevode vlastníctva družstevného 1-izbového bytu s tým, že zmluva zo dňa 19.03.2012 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Nájomca sa domáhal voči žalovanému povinnosti uzavrieť s ním v lehote 15 dní zmluvu o prevode družstevného bytu s poukazom na to, že je riadnym členom bytového družstva žalovaného pod členským číslom 4832, a to napriek tomu, že dňa 22.01.1996 došlo zo strany žalovaného k jeho vylúčeniu z družstva na riadnom zasadnutí družstva, čo mu bolo údajne oznámené rozhodnutím o vylúčení z družstva zo dňa 19.02.1996. Tento rozsudok bol na základe odvolania žalovaného preskúmaný odvolacím súdom, pričom Krajský súd v Bratislave svojim rozsudkom sp. zn. 14Co/591/2012 zo dňa 14.05.2013 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 04.07.2012, č. k. 7C/136/2011-177, ako vecne správny potvrdil. Z odôvodnenia jeho rozsudku vyplýva, že zhodne so závermi súdu prvej inštancie mal preukázané, že vylúčenie nájomcu z družstva rozhodnutím z roku 1996 je neplatným právnym úkonom, pretože bolo prijaté zástupcami družstva, ktorí v čase rozhodnutia neboli platnými štatutárnymi zástupcami družstva, a odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj obranu žalovaného vo vzťahu k vnesenej námietke premlčania.

2. Takto ustálený skutkový stav veci po právnej stránke posúdil podľa § 24, § 25 zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách, ako aj podľa § 28, 29 ods. 8, § 29b ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z., o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, § 100 ods. 1, 2, § 101 Občianskeho zákonníka, a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. V prvom rade ako nedôvodnú posúdil námietku žalovaného o nedostatku aktívnej legitímácie žalobkyne z dôvodu, že jej bola daná výpoveď z nájmu bytu dňa 26.04.2006, pretože rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č.k. 7C 135/2006 - 82 zo dňa 19.05.2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava č.k. 15Co 490/2008-101 zo dňa 09.09.2009, právoplatným dňa 15.10.2009, súd túto výpoveď určil za neplatnú. Pokiaľ ide o ďalšiu

výpoveď z nájmu, zo dňa 07.04.2010, hoci určenie jej neplatnosti je predmetom sporu na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 16C/113/2010, ktoré je prerušené do právoplatného skončenia toho konania, dospel k záveru, že nemôže ísť o platnú výpoveď, keď výška žalovaným uvádzaného nedoplatku je sporná a závisí od výsledku súdneho sporu sp. zn. 12C/45/2009. Ďalej poukázal na to, že v danej veci nebolo sporné, že žalobkyňa bola od roku 1989 nájomníčkou bytu a žalovaný je vlastníkom bytu, pričom sporné bolo najmä to, či žalobkyňa podala žiadosť o bezplatný prevod vlastníctva k bytu a či spĺňala ďalšie podmienky na bezplatný prevod vlastníctva k bytu. V tomto smere dospel k záveru, že hoci jej žalovaný dňa 19. 02. 1996 rozhodnutím č. 456/14/96, oznámil vylúčenie z družstva uznesením č. U-5/2/96, ku dňu 23.07.1992 bola členkou družstva žalovaného a nájomníčkou bytu, a preto, keď považoval za preukázané aj to, že žalobkyňa požiadala žalovaného o prevod bytu do vlastníctva listom zo dňa 23.07.1992, vznikla žalovanému povinnosť previesť bezodplatne na žalobkyňu vlastnícke právo k predmetnému bytu. Hoci žalobkyňa nepreukázala žiadnou listinou doručenie listu zo dňa 23.07.1992 žalovanému, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu považoval za preukázané, že žalobkyňa listom zo dňa 23.07.1992 požiadala žalovaného o bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu. Potvrďuje to najmä skutočnosť, že žalovaný následne doručil žalobkyňi návrh zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorú žalobkyňa po jeho obdržaní dňa 17.08.1995 podpísala v dvoch vyhotoveniach a odovzdala na podpis žalovanému, nakoľko ak by žalobkyňa listom zo dňa 23.07.1992 nepožiadala žalovaného o bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu a ak by nespĺňala podmienky na uzavretie zmluvy o bezplatnom prevode vlastníckeho práva k bytu, žalovaný by nemal dôvod doručovať žalobkyňi návrh zmluvy o budúcej zmluve o prevode vlastníctva predmetného družstevného bytu v jeho vlastníctve. Rovnako to potvrdzuje skutočnosť, že žalovaný obdobne postupoval aj pri uzatváraní zmluvy o prevode s p. G. Ď., keď z obsahu jej bytového spisu vyplýva, že jej bol byt odovzdaný na základe zápisu o dohode o odovzdaní a prevzatí bytu dňa 18.11.1972, na základe oznámenia zo dňa 16.08.1994 došlo k jej vylúčeniu z družstva, a to na základe uznesenia predstavenstva družstva U/10/6/94 zo dňa 27.06.1994, pričom z jej opätovnej žiadosti, adresovanej a doručenej žalovanému dňa 02.05.2007 vyplýva žiadosť o prevedenie bytu č. XX do osobného vlastníctva, napriek tomu, že neobsahuje žiadosť o uzavretie zmluvy z obdobia roku 1992, avšak obsahuje žiadosť z roku 2007. Z bytového spisu p. Š., J. Y. C. J.. Ď. vyplývajú identické zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy pokiaľ ide o prevod vlastníctva k družstevnému bytu. Aj keď bytový spis žalobkyne neobsahuje žiadosť o uzavretie zmluvy, s poukazom na obsah bytového spisu p. Ď. je viac než pravdepodobné, že žalobkyňa riadne a včas podala žiadosť o uzavretie zmluvy, táto však z neznámych dôvodov netvorí obsah bytového spisu žalobkyne. Ak by žalobkyňa nepodala žiadosť o uzavretie zmluvy, žalovaný by nemal dôvod podpisovať zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy, preto k podpisu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy na strane žalovaného v zastúpení p. L. v roku 1995 nedošlo nie z dôvodu, že by žalobkyňa nepodala žiadosť riadne a včas, ale z dôvodu, že žalovaný evidoval voči žalobkyňi nedoplatok v sume, ktorá je uvedená ako poznámka na návrhu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy. Pokiaľ ide o otázku vyrovnania nedoplatkov, žalovaný súdu nepreukázal, na základe akého právneho predpisu bolo povinnosťou člena družstva a nájomcu, aby pred podpisom zmluvy preukázal úhradu nedoplatkov a pokiaľ žalovaný podmieňoval podpis zmluvy úhradením nedoplatkov, konal nad rámec ust. § 24 zák. č. 42/1992 Zb., v zmysle ktorého vzniklo žalobkyňi ako členke družstva právo na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva k družstevnému bytu. Akákoľvek pohľadávka žalovaného, pokiaľ ide o nedoplatky, bola vymožitelná, resp. uplatniteľná voči žalobkyňi súdnou cestou, avšak uvedené právo bolo nezávislé od práva žalobkyne na uzavretie príslušnej zmluvy o prevode vlastníctva. V tejto súvislosti opätovne poukázal na to, že Okresný súd Bratislava III rozsudkom sp. zn. 7C/136/2011 zo dňa 04.07.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/591/2012 zo dňa 14.05.2013, uložil žalovanému povinnosť uzavrieť s p. Ď. zmluvu o prevode vlastníctva družstevného jednoizbového bytu č. XX, a to bezodplatne, pričom zmluva zo dňa 19.03.2012 tvorila neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku, keď vychádzal z toho, že vylúčenie p. Ď. z družstva rozhodnutím z roku 1996 je neplatným právnym úkonom a ňou uplatnené právo na prevod bytu do vlastníctva nie je premlčané. Konštatoval, že žalobkyňa ako nájomca družstevného bytu a členka družstva mala právo požiadať žalovaného o bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu s tým, že posudzovanie takejto žiadosti zo strany žalovaného bolo limitované najmä ust. § 24 a § 35 zák. č. 42/1992 Zb. Medzi zákonné limity patrili podmienky, spočívajúce v tom, aby žiadateľ bol nájomcom, členom družstva a podal žiadosť v čase od 28.01.1992 do 28.07.1992. Žalobkyňa v čase podania žiadosti listom zo dňa 23. 07. 1992 tieto podmienky spĺňala. Nestotožnil sa s argumentáciou žalovaného, že ak žalobkyňa v čase podania žiadosti listom zo dňa 23. 07. 1992 dlhovala na nájomnom (čo potvrdzuje aj uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 10C/276/96-98 zo dňa 26. 09. 2000), nevzniklo jej právo na uzatvorenie zmluvy o bezplatnom prevode vlastníckeho práva k bytu. Takýto výklad je

totiž značne extenzívny a nekorešponduje so znením ust. § 24 zák. č. 42/1992 Zb. To, že určitá osoba dlhuje na nájomnom ešte automaticky nemá za následok, že takáto osoba prestáva byť nájomcom a členom družstva súčasne. Vznik dlhu na nájomnom mohlo mať za následok začatie súdneho konania o zaplatenie dlžného nájomného (§ 671 ods. 1 OZ), skončenie nájomného vzťahu výpoveďou zo strany žalovaného (§ 711 ods. 1 písm. d/ OZ) alebo vylúčenie z družstva (čl. 19 bod 1. písm. e/ Stanov žalovaného). Vzhľadom na to, že ku dňu 23.07.1992 bola žalobkyňa riadnym nájomcom bytu a členkou žalovaného, prípadný dlh žalobkyne na nájomnom nemal za následok zánik jej práva na bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu. Otázkou vylúčenia žalobkyne z družstva v roku 1996 posudzoval aj so zreteľom na rozsudok Okresného súdu Bratislava I, č. k. 7C/135/2006-82 zo dňa 19.05.2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 15Co/490/2008-101 zo dňa 09.09.2009, ktorými bolo určené, že výpoveď z nájmu bytu zo dňa 26.04.2006, daná žalovaným žalobkyňou A. Z., je neplatná. Ak by totiž vylúčenie žalobkyne z družstva v roku 1996 bolo platné, žalovaný by nemal dôvod vylúčiť žalobkyňu z družstva dňa 26.04.2006. Vyslovil však názor, že bez ohľadu na vylúčenie žalobkyne z družstva v roku 1996, ku dňu 23.07.1992 bola žalobkyňa riadnym nájomcom bytu a členkou žalovaného, a preto ani prípadné vylúčenie žalobkyne z družstva v roku 1996 nemalo za následok zánik práva žalobkyne na bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu zo strany žalovaného. Vo vzťahu k otázke premlčania; keď žalovaný v spore vzniesol námietku premlčania žalobkyňou uplatneného práva na bezplatný prevod bytu do vlastníctva; poukázal na závery, ku ktorým Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave dospeli v obdobnej veci p. G. Ď. ako žalobkyne proti žalovanému, podľa ktorých nárok p. Ď. na prevod bytu nie je premlčaný. Vyplýva totiž z ustanovenia § 29 ods. 1, 8 zák. č. 182/1993 Z. z., z ktorého vyplýva pre družstvo povinnosť previesť na p. Ď. vlastnícke právo do dvoch rokov od podania žiadosti, pričom po uplynutí tejto lehoty sa žalobkyňa mohla domáhať svojho práva na súde. Z ustanovenia § 29b ods. 3 citovaného zákona súčasne vyplýva, že nájomcovi bytu, ktorý požiadal o prevod bytu, nezaniká právo na prevod bytu aj keď k prevodu bytu nedošlo v lehote podľa zákona, ak nájomca svoju žiadosť o prevod písomne nevzal späť, a z uvedeného ustanovenia zákona je tak zrejmý zámer zákonodarcu odo dňa účinnosti zákona, t.j. od 01.01.1993, umožniť nájomcom zákonom predpokladaných bytov podať aj opakovane žiadosti o prevod vlastníckeho práva k týmto bytom. Preto, aj keď ide o majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu, premlčacia lehota plynie samostatne od každej podanej žiadosti o prevod bytu. Poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3Cdo 441/2013 zo dňa 31.03.2016 uviedol, že právo žalobcu na prevod vlastníctva nebytového priestoru ako majetkové právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Ak nájomca podal žiadosť o prevod vlastníctva nebytového priestoru v prekluzívnej lehote podľa § 24 zákona č. 42/1992 Zb., bola v zmysle § 29 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. družstvu uložená povinnosť previesť vlastníctvo nebytového priestoru najneskôr do dvoch rokov od účinnosti zákona (zákon č. 182/1993 Z. z. nadobudol účinnosť 1. septembra 1993). Pokiaľ v tejto lehote k uzavretiu zmluvy nedošlo, začne nájomcovi plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na súde domáhať sa splnenia tejto povinnosti, ktorej uplynutím sa právo nájomcu premlčuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky však v uznesení sp. zn. 6Cdo 37/2010 zo dňa 21.12.2010 nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o premlčaní práva na prevod vlastníctva bytu podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o otázku zániku práva žalobkyne na uzavretie zmluvy a námietku premlčania žalovaného však vychádzal z právneho názoru Ústavného súdu SR, vyslovenom v náleze sp. zn. IV. ÚS 105/2013 zo dňa 07.05.2013, ktorý odmietol možnosť akceptácie záveru o premlčaní práva na prevod vlastníctva bytu podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, vychádzajúc z toho, že Zákon o vlastníctve bytov je k všeobecnému predpisu, akým je Občiansky zákonník, vo vzťahu špeciality, čo nepochybne vyplýva z ust. § 3 ods. 2 zákona o vlastníctve bytov, v zmysle ktorého právne vzťahy k bytom v bytových domoch sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ak tento zákon neustanovuje inak, čo znamená, že tam, kde existuje špeciálna úprava, nemožno použiť úpravu všeobecnú. Aj napriek tomu, že sa vznik práva na prevod vlastníctva bytu posudzuje podľa právnej úpravy platnej v čase podania žiadosti o tento prevod, v súvislosti s otázkou premlčania je potrebné prihliadnúť i na zmeny zákona o vlastníctve bytov vykonané novelami účinnými od 1. augusta 1995 (zákon č. 151/1995 Z. z.) a od 1. júna 1998 (zákon č. 158/1998 Z. z.), teda účinnými skôr, ako podľa názoru žalovaného malo dôjsť k premlčaniu práva na prevod vlastníctva bytu. Novelou vykonanou zákonom č. 151/1995 Z. z. bolo v § 29 ods. 2 zákona o vlastníctve bytov výslovne ustanovené, že nájomca môže po uplynutí lehoty dvoch rokov od podania žiadosti o prevod vlastníctva bytu podať návrh na súd, aby uložil splnenie tejto povinnosti. Táto možnosť nájomcu nebola obmedzená žiadnou lehotou. Novelou vykonanou zákonom č. 158/1998 Z. z. bol do zákona o vlastníctve bytov vložený § 29b, z ktorého odseku 3 vyplýva, že nájomcovi bytu, ktorý požiadal o prevod vlastníctva bytu, nezaniká právo na prevod vlastníctva bytu, aj keď k prevodu bytu do vlastníctva nedošlo v lehote podľa tohto zákona, ak nájomca

svoju žiadosť o prevod vlastníctva bytu písomne nevzal späť. Zmyslom tejto úpravy bolo zvýšenie právnej istoty a zvýšenie ochrany nájomcu bytu, ktorý požiadal o prevod vlastníctva bytu. Na základe uvedeného konštatoval, že novelou zákona č. 173/1999 Z. z., účinnou od 16.07.1999, bolo povinnosťou žalovaného, aby so žalobkyňou uzatvoril zmluvu o prevode vlastníctva k bytu a to do 16.07.2001. Po márnom uplynutí dvojročnej kontraktualnej lehoty bolo právom žalobkyne, aby sa so žalobou obrátila na vecne a miestne príslušný súd. Zákon v tejto súvislosti v ust. § 29 ods. 8 zák. č. 182/1993 Z. z. výslovne neuvádza dĺžku lehoty, v rámci plynutia ktorej má dotknutý nájomca právo domáhať sa na súde uloženia povinnosti uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva k bytu. Ústavný súd SR v nadväznosti na právny názor Najvyššieho súdu SR, uvedený v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo 37/2010 uviedol, že právo na prevod vlastníctva k bytu sa nepremiľčuje podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu v tomto konaní na rozdiel od právneho názoru Najvyššieho súdu SR, uvedený v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 441/2013, dospel k záveru, že nárok žalobkyne sa nepremiľčuje podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, a ak žalobkyňa podala žalobu na súd dňa 26.11.2009, nemohlo dôjsť k premiľčaniu jej práva na bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu, nakoľko takáto možnosť žalobkyne nebola obmedzená žiadnou lehotou. Žalobe preto v celom rozsahu vyhovel s tým, že návrh zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktorú žalobkyňa podpísala, tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Pre úplnosť uviedol, že z dôvodu hospodárnosti sa v písomnom vyhotovení rozsudku podrobne už nezaoberal ďalšími tvrdeniami a argumentáciou procesných strán, ktoré tvoria obsah súdneho spisu, nakoľko ich vyhodnotenie by bolo vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nadbytočné, neefektívne a v rámci odôvodnenia rozsudku aj nepodstatné. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, domáhajúc sa jeho zmeny a zamietnutia podanej žaloby, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil. Vytkol súdu prvej inštancie, že pri rozhodovaní nezohľadnil, že žalobkyni dal výpoveď z nájmu bytu zo dňa 02.10.2014, ktorá jej bola doručená dňa 02.10.2014, podľa ustanovenia § 711 ods. 1 písm. d.) Občianskeho zákonníka, z dôvodu nezaplatenia úhrad za služby spojené s užívaním bytu k 31.08.2014 vo výške 4 798,41 eura, ktorej platnosť je predmetom konania č. 14C/314/2014, vedeného na Okresnom súde Bratislava III, ani to, že žalobkyňu vylúčil z družstva podľa čl. 19 ods. 1 písm. a) stanov družstva, z dôvodu porušenia povinností uvedených v čl. 14 ods. 2 písm. b) stanov nezaplatením členského príspevku za rok 2014, pričom hoci sa proti rozhodnutiu o vylúčení z družstva odvolala prostredníctvom predstavenstva na zhromaždenie delegátov, ktoré o odvolaní žalobkyne rozhodlo v súlade so zákonom a Stanovami družstva tak, že odvolaniu nevyhovelo a žalobkyňou iniciované súdne konanie o neplatnosť vylúčenia z družstva sp. zn. 14C 220/2014 vedené na Okresnom súde Bratislava I bolo právoplatne zastavené uznesením zo dňa 21.12.2016, v dôsledku čoho už ku dňu vyhlásenia rozsudku nebola členkou Bytového družstva ". Y. L.. Zároveň namietal, že podľa čl. VIII. ods. 3 Zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, ktorá podľa petitu žaloby mala byť súčasťou rozsudku "Prevádzajúci vyhlasuje, že nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia za plnenia spojené s užívaním Bytu, ani na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv, čo preukazuje Potvrdením správcu bytového domu, ktoré tvorí Prílohu č. 1 tejto Zmluvy, avšak toto vyhlásenie je v rozpore so skutočnosťou, nakoľko žalobkyňa mala k 31.08.2014 na úhradách za služby spojené s užívaním bytu nedoplatky vo výške 4.798,41 eura, v súčasnosti k 31.07.2017 tieto predstavujú sumu 4.007,77 eura, pričom má aj nedoplatky na nájmomnom, resp. bezdôvodné obohatenie, vo výške 18.448,96 eura. Zdôraznil tiež, že na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 12.06.2015, jeho štatutár A.. C. Š., PhD., uviedol, že zo strany žalobkyne absentovala žiadosť o prevod bytu a pokiaľ ide o zmluvu o budúcej zmluve, túto nikto za žalovaného nepodpísal. Všetky žiadosti o prevod bytu od roku 1992 boli prísne evidované, nakoľko ich preskúmavala bytová komisia, ktorá následne dávala návrhy na predstavenstvo, pričom žiadosť, ktorá je založená v súdnom spise, nemá žiadnu pečaťku, resp. podpis, ktoré by potvrdzovali prevzatie žiadosti a žiadna žiadosť žalovanej o prevod bytu mu nebola nikdy doručená ani poštou. O podaní žiadosti o prevod bytu do vlastníctva pritom nesvedčia ani iné vykonané dôkazy. V tejto súvislosti poukázal tiež na to, že predbežné návrhy na uzatvorenie zmlúv o budúcich prevodných zmluvách sa zasielali všetkým nájomníkom, a to bez ohľadu na to, či si podali žiadosť o prevod. Vytkol súdu prvej inštancie, že v spore navrhol vypočuť svedka A.. C. L., ktorého meno je uvedené v záhlaví zmluvy o budúcej zmluve, za účelom preukázania okolností a skutkového stavu pri zasielaní zmlúv. Tento svedok sa z účasti na pojednávaní, na ktoré bol predvolaný ospravedlnil, avšak neskôr už vypočutý nebol. Rovnako neboli vypočutí ním navrhnutí dvaja členovia predstavenstva v rozhodnom období, a to G. Y. C. H. B., ktoré navrhol vypočuť na objasnenie postupu,

akým družstvo zasielalo zmluvy o budúcich zmluvách na prevod bytu a akým spôsobom ich doručovalo, resp. či sa niekedy zaoberalo žiadosťou žalobkyne o prevod bytu, resp. či o tom rozhodovalo predstavenstvo.

V dôsledku takéhoto nesprávneho postupu prvoinštančného súdu podľa žalovaného nebol správne a úplne zistený skutkový stav, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Zdôraznil tiež, že žalobkyňa bola sústavnou neplatičkou, má neustále nedoplatky, a to na službách spojených s užívaním bytu v určitom období, keď bola nájomcom tak z titulu nájomného, ako aj z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie bytu bez právneho dôvodu, pričom podľa § 28c zákona 42/1992 Zb. je súčasťou o prevode bytu vzájomné vyrovnanie prostriedkov určených na financovanie opráv domu, pripadajúcich na prevádzajúci byt, čím sa rozumie vyrovnanie prípadných zostatkov, ako aj nedoplatkov. Namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa bola ku dňu 23.07.1992 členkou žalovaného a nájomníčkou bytu a splnil aj ďalšie predpoklady na prevod bytu do vlastníctva, hoci žalobkyňa nepreukázala ani existenciu listu zo dňa 23.07.1992, ani jeho doručenie žalovanému a súd bez dostatočného zistenia skutkového stavu vyslovil domnienku, že s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu je viac než pravdepodobné, že žalobkyňa listom zo dňa 23.07.1992 požiadala žalovaného o bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu. Neprihliadol v tomto smere ani na skutočnosť, že návrh zmluvy o budúcej kúpnej zmluve žalobkyňa podpísala až dňa 17.08.1995 a teda zmluva o budúcej zmluve nebola doručená "následne", teda bezprostredne, ale až s odstupom po troch rokoch, kedy boli návrhy zmlúv zaslané všetkým nájomcom, bez ohľadu na to, či žiadosť o prevod bytu podali, alebo nie, keď z bytových spisov p. Š., J.. Y. C. J.. Ď. vyplývajú identické zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy pokiaľ ide o prevod vlastníctva k družstevnému bytu, z čoho možno usudzovať, že návrhy budúcich zmlúv boli vyhotovované hromadne, šablónovito, bez skúmania nároku na prevod bytu a bez skúmania, či bola podaná žiadosť o prevod bytu, a bez ohľadu na dobu, v ktorej bola prípadne žiadosť podaná. Všetky Zmluvy o budúcej zmluve sú v uvedených prípadoch, na rozdiel od zmluvy žalobkyne, aj podpísané žalovaným. Nestotožnil sa ani so záverom prvoinštančného súdu, že pokiaľ ide o otázku vyrovnania nedoplatkov, ak podmieňoval podpis zmluvy uhradením nedoplatkov, konal nad rámec ust. § 24 zák. č. 42/1992 Zb. Konajúci súd totiž skúmal splnenie podmienok na prevod bytu ku dňu 23.07.1992, kedy bola žalobkyňa riadnym nájomcom bytu a členkou žalovaného, avšak právo na prevod bytu do vlastníctva môže byť priznané výlučne členovi družstva a zároveň nájomcovi bytu na základe podanej žiadosti, pričom uvedené podmienky musí žalobkyňa spĺňať aj ku dňu vyhlásenia rozsudku a nie len ku dňu podania žiadosti, nakoľko v tomto prípade má rozsudok konštitutívny charakter. Napokon zotrval i na svojej argumentácii, že žalobkyňa svoje právo na prevod bytu do vlastníctva uplatnil až po márnom uplynutí premičacej doby (dňa 23.07.1997), ktorá skutočnosť je sama osebe dôvodom na zamietnutie podanej žaloby. V tomto smere opätovne poukázal na právne závery vyslovené v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 441/2013 zo dňa 31.03.2016 a nestotožnil sa so závermi vyplývajúcimi z uznesenia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo 37/2010 zo dňa 21.12.2010 a v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 105/2013 zo dňa 07.05.2013, keď vznik práva na prevod vlastníctva bytu sa posudzuje podľa právnej úpravy platnej v čase podania žiadosti o tento prevod, a preto sú zmeny zákona o vlastníctve bytov vykonané novelami účinnými od 1. augusta 1995 (zákon č. 151/1995 Z. z.) a od 1. júna 1998 (zákon č. 158/1998 Zb.) i novela zákona č. 173/1999 Z. z., účinná od 16.07.1999, právne irelevantné. Napadnutý rozsudok v tejto časti označila za arbitrárny a nepreskúmateľný, vydaný na základe neúplne vykonaného dokazovania, nesprávnych skutkových zistení a tiež nesprávneho právneho posúdenia, keď vznik práva na prevod vlastníctva bytu sa posudzuje podľa právnej úpravy platnej v čase podania žiadosti o tento prevod, a preto sú zmeny zákona o vlastníctve bytov vykonané novelami účinnými od 1. augusta 1995 a nasl. právne irelevantné, čo má za následok, že je dôvodná i ním vznesená námietka premičania. Z uvedených dôvodov žiadal podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného stotožnila s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý žiadala ako vecne správny potvrdiť. V nadväznosti na námietku žalobcu, že okresný súd neprihliadol na skutočnosť, že žalovaný jej dal výpoveď z nájmu bytu zo dňa 2.10.2014, pričom platnosť tejto výpovede je predmetom konania 14C/314/2014, vedeného na Okresnom súde Bratislava III, poukázala na to, že na existenciu tejto výpovede zo dňa 2.10.2014 žalovaný počas súdneho konania pred okresným súdom nepoukazoval, a to ani vo svojich písomných vyjadreniach, ani ústne počas jednotlivých súdnych pojednávaní, pričom táto výpoveď z nájmu sa nenachádza ani v predmetnom súdnom spise. Žalovaný navyše vo svojom odvolaní neuviedol, aký mala skutočnosť, že okresný súd nespomenul výpoveď zo dňa 2.10.2014 v odôvodnení svojho rozsudku, vplyv na jeho rozhodnutie vo veci. Z celkového odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu vyplýva, že žiadny, pretože dôvod tejto výpovede zo dňa 2.10.2014, ako aj to, že otázka jej platnosti je predmetom iného súdneho konania, sú pre toto súdne konanie irelevantné. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku správne

poukázal na to, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný jej dal dňa 26.4.2006 výpoveď z nájmu bytu, ktorú však Okresný súd Bratislava I na základe rozsudku č.k. 7C/135/2006-82 určil za neplatnú, ako i na to, že jej dal 7.4.2010 opäť výpoveď z nájmu bytu z dôvodu nezaplatenia nájomného a úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu za čas dlhší ako 3 mesiace a určenie jej neplatnosti tejto výpovede je predmetom konania vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 16C113/2010. Táto výpoveď jej bola daná až po tom, ako si na súde uplatnila svoj nárok na zľavu z nájmu od 1.2.2006 až do úplného odstránenia závad v byte (o čom sa vedie na okresnom súde konanie pod sp. zn. 12C 45/2009), a preto okresný súd dospel k záveru, že nemôže ísť o platnú výpoveď (keďže výška žalovaným uvádzaného nedoplatku je sporná a závisí od výsledku konania vedeného pod sp. zn. 12C 45/2009). To isté pritom analogicky platí aj pre výpoveď zo dňa 2.10.2014, ktorá bola daná takisto až po tom, ako si uplatnila svoje právo na zľavu z nájmu na súde v uvedenom konaní, teda v čase, kedy bola výška nájomného ako aj úhrad za služby spojené s užívaním bytu, sporná. Ani táto výpoveď, rovnako ako predchádzajúca výpoveď zo dňa 7.4.2010, nemôže byť platná. Poukázal v tejto súvislosti na to, že podľa ust. § 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinky výpovede nastanú až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa zamietne návrh na určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu, a preto aj účinky výpovede zo dňa 2.10.2014 nastanú až po tom, ako súd právoplatne zamietne žalobu žalobkyne o určenie neplatnosti tejto výpovede, k čomu zatiaľ nedošlo. Najpodstatnejšia pre toto konanie je však skutočnosť, že v ňom bolo preukázané, že ku dňu 23.7.1992 bola členkou žalovaného ako aj nájomníčkou bytu č. X na Š.C. Č.. XX a z tohto dôvodu jej vzniklo právo požiadať žalovaného o bezplatný prevod vlastníckeho práva k tomuto bytu. To, že žalovaný ju začal následne po tom, ako sa začala domáhať svojho práva na prevod bytu, opakovane vylučovať z členstva a dávať jej neodôvodnené výpovede z nájmu bytu, nemôže spôsobiť zánik jej práva na bezodplatný prevod predmetného bytu. Správne okresný súd konštatoval, že transformačný zákon č.42/1992 Zb. stanovoval podmienky pre podanie žiadosti o prevod bytu v § 24, pričom tieto podmienky v čase podania jej žiadosti o prevod predmetného bytu splnila, a pokiaľ si žalovaný kladie pre prevod bytu ďalšie podmienky, postupuje nad rámec tohto zákona, a taký jeho postup preto nemôže požívať právnu ochranu. Žalovaný voči nej postupuje v rozpore s dobrými mravmi a dávanie predmetných výpovedí je nutné považovať iba za šikanózný výkon práva z jeho strany. S prihliadnutím na doterajšie konanie žalovaného je pritom isté, že ak by mala nárok na prevod bytu iba v prípade, že by bola členkou žalovaného a nájomníčkou bytu aj ku dňu rozhodnutia súdu o uložení povinnosti žalovanému previesť na ňu predmetný byt, a zároveň by jej členstvo u žalovaného ani jej nájomný vzťah nemohol byť žalovaným spochybňovaný (napríklad doručením výpovede z nájmu), nikdy by sa nedomohla svojho práva na prevod predmetného bytu, nakoľko žalovaný by ju aj po prípadnom rozhodnutí súdu o neplatnosti výpovede, prípadne o neplatnosti rozhodnutia o vylúčení z členstva u žalovaného, opakovane šikanózne vylúčil z členstva, prípadne by jej dal výpoveď z nájmu bytu, a to aj v prípade, že by na to nemal žiadny relevantný dôvod, čím by došlo k situácii, že by sa v súdnom konaní o uložení povinnosti žalovanému bezplatne na ňu previesť byt, nikdy nemohla domôcť rozhodnutia v jej prospech. Vo vzťahu k otázke jej vylúčenia z družstva dôvodu nezaplatenia členského príspevku za rok 2014, poukázala na to, že súdne konanie o určenie neplatnosti uvedeného vylúčenia žalobkyne z družstva bolo zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podanie žaloby, pričom stále trvá na tom, že jej vylúčenie z členstva u žalovaného je neplatným právnym úkonom, a to z dôvodu, že jej nikdy nedoručil rozhodnutie alebo iný dokument, z ktorého by vyplývalo, že má za rok 2014 platiť členský príspevok. Keď sa na túto skutočnosť u žalovaného dotazovala, oznámil jej, že ju nepovažuje za členku družstva a teda nemá platiť ani členský príspevok, avšak následne ju pre nezaplatenie členského príspevku z členstva (opakovane) vylúčil, čo je iba ďalším prejavom jeho šikanózneho výkonu práva voči nej. Napriek uvedenému však pre toto súdne konanie nie je rozhodujúce to, či je vylúčenie žalobkyne z členstva v družstve na základe oznámenia zo dňa 26.6.2014 platné alebo nie, pretože pre toto súdne konanie je podstatné to, či bola členkou žalovaného v čase jej podania žiadosti o prevod bytu, čo správne uviedol aj okresný súd. Z vykonaného dokazovania je pritom zrejmé, že v čase podania žiadosti o prevod bytu, t.j. dňa 23.7.1992 členkou žalovaného bola, pretože ju žalovaný údajne vylúčil z členstva až rozhodnutím zo dňa 19.2.1996 a druhýkrát jej oznámil vylúčenie oznámením zo dňa 26.6.2014, a preto jej prípadné vylúčenie v roku 1996 a ani prípadné ďalšie vylúčenie, nemalo za následok zánik jej práva na bezplatný prevod vlastníckeho práva k bytu zo strany žalovaného, keď bolo preukázané, že ku dňu 23.7.1992 bola riadnou nájomníčkou bytu a členkou žalovaného. Pokiaľ ide o jej údajné nedoplatky na úhradách za služby spojené s užívaním bytu a nedoplatky na nájomnom, ich existencia a výška je sporná, pretože uplatnila v inom konaní vedenom pod sp. zn. 12C/45/2009 svoj nárok na zľavu z nájomného a až do právoplatného skončenia tohto konania nie je možné povedať, či má nejaké nedoplatky alebo nie. Vo vzťahu k výpovedi štatutára žalovaného A..

Š. uviedla, že jeho tvrdenie o tom, že z jej strany absentovala žiadosť o prevod bytu, nie je možné považovať za pravdivé, nakoľko žalovaný vždy mal a aj má záujem na tom, aby predmetný byt nebol na ňu nikdy prevedený a preto skutočnosť, že sa predmetná žiadosť o prevod bytu nenachádza v jej bytovom spise môže byť následkom toho, že žalovaný mal ako jediný k tomuto spisu neobmedzený prístup a mohol žiadosť z neho vybrať. Navyše sám žalovaný v priebehu konania na pojednávaní dňa 19.1.2012 uviedol, že mal archív v suteréne, v ktorom došlo k zatečeniu vody a z toho dôvodu bol tento presťahovaný a je problém v zabezpečení a vyhľadávaní spisových materiálov, ktoré neboli uložené analogicky. Je preto možné aj to, že sa jej žiadosť o prevod bytu sa stratila, prípadne už bola skartovaná. Pokiaľ pritom žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na tvrdenie A.. Š., podľa ktorého boli všetky žiadosti o prevod bytu od roku 1992 prísne evidované, poukázala na to, že na pojednávaní konanom dňa 7.11.2011 na žiadosť jej právnej zástupkyne, aby žalovaný doložil zoznam, v ktorom boli uvedené žiadosti o prevod bytov jednotlivých nájomcov, právny zástupca žalovaného uviedol, že je to dlhá doba a takéto veci už nie sú archivované. Vyjadrenia A.. Š.V. k existencii a k spôsobu doručenia jej žiadosti o prevod bytu sú navyše irelevantné z toho dôvodu, že tento nebol štatutárom žalovaného v čase podania jej žiadosti, ale až od 5.5.2004, a teda si nemôže pamätať to, či a ako preskúmavala bytová komisia jednotlivé žiadosti, a preto jeho vyjadrenia nepreukazujú, že žiadosť o prevod bytu nepodala. Opätovne zdôraznila, že predmetnú žiadosť o prevod bytu poslala žalovanému poštou, na základe čoho jej žalovaný následne poslal zmluvu o budúcej zmluve, ktorú jej vhodil do poštovej schránky, návrh zmluvy si žalobkyňa dala prefotiť, podpísala ho a osobne ho doručila žalovanému. Žalovaný, resp. jeho pracovníčka, jej nedala žiadne potvrdenie o prevzatí tejto zmluvy, pričom aj jej suseda B. Š. počas svojej výpovede na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 7.11.2011 potvrdila, že žalovaný doklad o prevzatí zmluvy nevydával. Z vykonaného dokazovania, a to napríklad z bytového spisu A.. H. Y., zároveň vyplýva, že táto požiadala o bezplatný prevod bytu dňa 13.4.1992, dňa 30.8.1995 došlo ešte len k uzavretiu zmluvy o uzavretí budúcej zmluve o prevode vlastníctva bytu, a zmluva o prevode vlastníckeho práva k bytu bola uzavretá až dňa 13.12.2000, teda po viac ako ôsmich rokoch od podania žiadosti. Takisto z bytového spisu p. Š. vyplýva, že táto dňa 22.4.1992 požiadala o prevod vlastníctva bytu, dňa 30.8.1995 došlo k uzavretiu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o prevode vlastníctva bytu a až 8.7.2002 bol vyhotovený a podpísaný návrh na vklad vlastníckeho práva k jej bytu, t.j. až po desiatich rokoch od podania jej žiadosti. Poprela tiež pravdivosť tvrdenia A.. Š., že predbežné návrhy na uzatvorenie zmlúv o budúcich prevodných zmluvách zasielali všetkým nájomníkom, bez ohľadu na to, či si podali žiadosť o prevod, nakoľko návrhy takých zmlúv boli doručované len tým členom a nájomníkom družstva, ktorí podali žiadosť o prevod vlastníctva k bytu, čoho dôkazom je to, že jej bola do schránky vložená zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o prevode vlastníctva bytu, kde bol konkrétne špecifikovaný byt č. X, na J. na Š. N. Č.. XX a boli tam doplnené aj jej identifikačné údaje, a to meno a priezvisko, dátum narodenia a členské číslo. Navyše, skutočnosť, že zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy boli doručované len osobám, ktoré požiadali o prevod bytu do vlastníctva potvrdila aj svedkyňa B. Š. vo svojej výpovedi na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 7.11.2011. Okresný súd správne uzavrel, že k podpisu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy na strane žalovaného v zastúpení p. L. v roku 1995 nedošlo nie z dôvodu, že by žalobkyňa nepodala žiadosť riadne a včas, ale z dôvodu, že žalovaný evidoval voči žalobkyni nedoplatok v sume, ktorá je uvedená ako poznámka na návrhu zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy. Pokiaľ ide o svedka A.. C. L., navrhovaného žalovaným, okresný súd na pojednávaní dňa 9.5.2017 uviedol, že žalovanému nič nebráni aby zabezpečil účasť tohto svedka na ďalšom termíne pojednávania, pričom následne na základe žiadosti žalovaného súd tohto svedka predvolal z adresy B. Č.. XX. Svedok sa však na nasledujúce pojednávanie nedostavil a svoju účasť ospravedlnil. Vzhľadom na to, že súdne konanie v tejto veci sa začalo už pred asi ôsmimi rokmi, nebolo by efektívne, aby súd pojednávanie odročil iba z dôvodu výpovede tohto svedka, a to aj z dôvodu, že okresný súd na pojednávaní dňa 2.6.2017 sám skonštatoval, že výsledky vykonaného dokazovania postačujú na to, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, a teda v rámci ďalšieho súdneho konania nie je potrebné, aby došlo k doplneniu dokazovania žalobkyňou navrhnutých svedkov, resp. svedkov, ktorých navrhol vypočuť žalovaný. Pokiaľ ide o návrh na vypočutie p. L., J.. Y. C. J.. B., tieto osoby nie je možné považovať za svedkov, keďže p. L., J.. Y. C. J.. B. boli štatutármi žalovaného, pričom je zrejmé, že ich prípadná výpoveď by bola účelová a tendenčná, ako to ostatne naznačil aj právny zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 2.6.2017, kde uviedol, že žalovaná (pozn.: myslené asi žalobkyňa) neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že v roku 1992 požiadala o prevod bytu, preto ani žalovaný nemohol o tejto žiadosti rozhodnúť, čo chceli preukázať výpoveďou svedka L., B. C. Y., teda už vopred vedel, ako budú tieto osoby vypovedať, a to že budú popierať skutočnosť, že žalobkyňa v roku 1992 požiadala o prevod predmetného bytu. Skutočnosť, že okresný súd upustil od doplnenia dokazovania výsluchom p. L., B. C. Y., preto nemohlo nijako

ovplyvniť jeho konečné rozhodnutie vo veci. Konštatovala, že okresný súd dostatočne zistil skutkový stav potrebný na rozhodnutie danej veci a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, a to že ku dňu 23.7.1992, kedy podala žiadosť o prevod bytu, bola členkou žalovaného a nájomníčkou predmetného bytu, ktorá splnila všetky podmienky pre bezplatný prevod bytu podľa zákona č. 42/1992 Zb. Napokon, pokiaľ ide o otázku premlčania ňou uplatneného práva, poukázala na to, že s argumentáciou žalovaného o premlčaní jej práva uplatniť nárok na súde nie je možné súhlasiť. Okresný súd sa správne vysporiadal s otázkou premlčania práva domáhať sa na súde uloženia povinnosti uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva k bytu, pretože túto otázku riešil Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 105/2013, s ktorého závermi sa, rovnako ako súd prvej inštancie stotožňuje, keď prednosť pri výklade dotknutých zákonných ustanovení má ústavne konformný výklad, teda výklad, ktorý zabezpečí plnohodnotnú resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaného jej základného práva na súdnu ochranu, pričom v tomto smere je irelevantné tvrdenie žalovaného, že zmeny zákona o vlastníctve bytov vykonané novelami č. 151/1995 Z.z. a 158/1998 Z.z. sú pre tento prípad právne irelevantné, keď tieto sú v rozpore s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 105/2013, ktorý má nepochybne väčší význam a závažnosť ako rozsudok Najvyššieho súdu SR. Z tých istých dôvodov je nesprávny tiež názor žalovaného o tom, že pre toto konanie je irelevantná aj novela vykonaná zákonom č. 173/1993 Z.z. účinná od 16.7.1999, ktorá doplnila § 29 zákona o vlastníctve bytov o odsek č. 8 podľa ktorého ak nájomca požiadal o prevod vlastníctva bytu pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, vlastník domu je povinný s nájomcom bytu uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, pričom nájomca môže po uplynutí tejto lehoty podať návrh na súd, aby uložil splnenie tejto povinnosti. Na základe uvedeného uzavrela, že okresný súd pri posudzovaní otázky premlčania postupoval správne a túto správne právne posúdil, a preto je námietka žalovaného o premlčaní práva domáhať sa prevodu bytu neopodstatnená, rovnako ako aj odvolací dôvod spočívajúci v tom, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobkyne k jeho odvolaniu zotrval na podanom odvolaní, ktorému žiadal vyhovieť. Zdôraznil, že žalobkyňa v konaní nepreukázala existenciu ani jednej s taxatívne stanovených podmienok ustanovení § 24 a § 35 zák. č. 42/1992 Zb., ktorých splnenie je nevyhnutné pre vznik jeho povinnosti previesť na žalobkyňu vlastníctvo predmetného bytu, pričom nesprávne súd prvej inštancie skúmal splnenie týchto podmienok ku dňu 23.07.1992, kedy bola žalobkyňa riadnym nájomcom bytu a členkou žalovaného, nakoľko takéto právo môže byť priznané výlučne členovi družstva a zároveň nájomcovi bytu na základe podanej žiadosti, a uvedené podmienky musí žalobkyňa spĺňať aj ku dňu vyhlásenia rozsudku a nie iba ku dňu podania žiadosti o prevod bytu. Uvedené vyplýva zo samotnej právnej povahy rozhodnutia súdu, keď ide o nepochybne o rozhodnutie konštitutívne, ktoré odo dňa rozhodnutia (resp. právoplatnosti rozhodnutia, t. j. ex nunc) vytvára medzi účastníkmi nový právny stav, ukladá nové povinnosti, priznáva práva, a teda týmto rozhodnutím vznikajú, zanikajú alebo sa menia práva a povinnosti. Žalobkyňu pritom nie je možné považovať za nájomcu bytu vzhľadom na výpoveď z nájmu bytu zo dňa 14.06.2010 ktorá je predmetom súdneho konania na Okresnom súde Bratislava I sp. zn. 16C 113/2010, na výpoveď z nájmu bytu zo dňa 27.10.2014 ktorá je predmetom konania na Okresnom súde Bratislava III sp. zn. 14C 314/2014, a tiež na to, že žalobkyňa nie je členkou družstva (neplatnosť vylúčenia z družstva zo dňa 26.06.2014 bola predmetom konania č. 14C 220/2014 vedeného na Okresnom súde Bratislava I, ktoré sa právoplatne skončilo uznesením o zastavení konania zo dňa 21.12.2016, právoplatné a vykonateľné 18.03.2017.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach dôvodov podaného odvolania podľa § 380 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a podľa § 378 ods. 1 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

7. V prvom rade považuje odvolací súd za potrebné poukázať na to, že preskúmanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal náležité dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie skutočností významných pre rozhodnutie vo veci samej, ktoré aj správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, keď vychádzal z toho, že žalobkyňa v čase, keď bola nájomcom predmetného bytu a členkou družstva, listom zo dňa 23.07.1992 požiadala žalovaného o bezplatný prevod daného bytu do jej vlastníctva, pričom žalovaný doposiaľ svoju povinnosť previesť na žalobkyňu vlastníctvo bytu nesplnil. Správne prvej inštancie skutkový stav vo vzťahu k otázkam významným pre posúdenie vzniku a existencie povinnosti žalovaného previesť byt do vlastníctva žalobkyne skúmal (a ustálil) k obdobiu, kedy žalobkyňa požiadala o prevod bytu.

8. Nedôvodná je argumentácia žalovaného v odvolaní, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď nevykonal dokazovanie ním navrhovaných svedkov a nedostatočne preto ustálil skutkový stav veci významný pre rozhodnutie. Je totiž nepochybné, že skutkový stav veci ohľadne všetkých okolností

relevantných pre zodpovedanie otázky, či žalobkyňa (riadne) požiadala listom zo dňa 23.07.1992 o bezodplatný prevod predmetného bytu do jej vlastníctva; čo je jednou z podmienok vzniku povinnosti žalovaného ako bytového družstva previesť na žalobkyňu ako nájomcu a členku družstva ňou užívaný byt; bol náležite ustálený na základe ostatných vykonaných dôkazov, ktoré, po ich správnom vyhodnotení prvoinštančným súdom jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, a to aj z hľadiska ich hodnovernosti, odôvodňujú skutkový záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa listom zo dňa 23.07.1992 žalovaného skutočne o prevod bytu do vlastníctva v zmysle ust. § 24 zákona č. 42/1992 Zb. požiadala, resp. vyzvala. Pokiaľ v tejto súvislosti žalovaný v odvolaní súdu prvej inštancie vytkol súdu prvej inštancie, že v konaní nevypočul svedkov A. C. L., G. Y.S. C. H. B., ktorí mali opísať spôsob uzatvárania zmlúv o budúcej zmluve a o prevode vlastníctva, odvolací súd sa stotožnil s názorom prvoinštančného súdu, že ich vypočutie bolo v danej veci nadbytočné, nakoľko ostatnými dôkazmi boli rozhodujúce skutočnosti preukázané. Pokiaľ mali byť svedkovia vypočutí k otázke spôsobu zasielania zmlúv o budúcej zmluve o prevode vlastníctva bytu jednotlivým nájomcom, zodpovedanie tejto všeobecnej otázky by za stavu, keď táto už bola objasnená výsluchom svedkyne B. Š., v spojení s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v bytových spisoch p. Š., J. Y. C. J. Ď., ako aj obsahom návrhu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorý žalovaný žalobkyňi zaslal, nemohlo relevantne prispieť k zisteniu takých skutočností, ktoré by mali zásadný význam pre rozhodnutie v danom spore. Navyše však v tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že v dôsledku znehodnotenia, zničenia, či straty príslušnej dokumentácie, tvrdenej žalovaným, by nebolo možné pravdivosť výpovedí daných svedkov; namietanú zo strany žalobkyne; náležite verifikovať objektívnymi listinnými dôkazmi, a preto je na mieste; v zhode so súdom prvej inštancie; vychádzať z toho, že tieto svedecké výpovede nemohli mať zásadný význam pre rozhodnutie v spore. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ku ktorým tento dospel na základe vykonaných dôkazov, ako aj so zreteľom na skutočnosti, ktoré neboli medzi stranami sporné. Na tieto skutkové zistenia odvolací súd v podrobnostiach poukazuje a vychádza z nich (§ 383 C.s.p.) aj v odvolacom konaní.

9. Súd prvej inštancie na základe správne ustáleného skutkového stavu veci spor správne posúdil aj po právnej stránke, a to pokiaľ ide o posúdenie splnenia všetkých zákonom stanovených predpokladov vzniku povinnosti žalovaného previesť na žalobkyňu bezodplatne vlastníctvo predmetného bytu, avšak i pokiaľ ide o opodstatnenosť žalovaným vznesenej námietky premlčania uplatneného práva na prevod bytu do vlastníctva.

10. Správne prvoinštančný súd posúdil uplatnený nárok podľa ust. § 24 a § 25 zák. č. 42/1992 Zb., podľa ktorých je okrem výzvy na prevod bytu do vlastníctva podmienkou, aby išlo o člena bytového družstva, ktorý je zároveň nájomcom daného bytu, pričom správne konštatoval, že všetky tieto podmienky boli v danom prípade splnené. Osobitne, v nadväznosti na argumentáciu žalovaného v odvolaní, považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že splnenie predpokladov vyplývajúcich z ust. § 24 citovaného zákona je nevyhnutné zásadne posudzovať z hľadiska ich existencie v čase, kedy ho žalobkyňa vyzvala na prevod vlastníctva bytu a nie v čase vyhlásenia rozsudku. Povinnosť družstva previesť na nájomcu a člena družstva vlastníctvo daného bytu a oproti tomu stojace právo na prevod bytu totiž vzniká už v okamihu splnenia všetkých predpokladov danej právnej normy (§ 24 a § 25 citovaného zákona) kedy dochádza splnením všetkých zákonom stanovených podmienok k nastúpeniu právnych následkov, ktoré s tým zákon spája. Po vzniku práva nájomcu a člena družstva na bezodplatný prevod bytu do vlastníctva na strane jednej a povinnosti družstva vlastníctvo bytu previesť, nemôžu tieto (už vyvolané) hmotnoprávne následky; keďže to nevyplýva z právnej úpravy ani dohody strán; bez ďalšieho zaniknúť, a to ani v prípade, ak neskôr nájomca zákonom stanovené podmienky prestane spĺňať. Opačný výklad, z ktorého vychádzal v preskúmvanej veci žalovaný, by znamenal neprípustný zánik (stratu) už raz nadobudnutých práv bez výslovnej opory v platnej právnej úprave, a preto ho nemožno považovať za akceptovateľný z hľadiska ústavného princípu právnej istoty. Uvedené má potom v preskúmvanej veci za následok, že pokiaľ bolo preukázané, že žalobkyňa v čase podania žiadosti o prevod bytu do vlastníctva spĺňala všetky zákonom stanovené predpoklady, a žalovaný v konaní na súde prvej inštancie, avšak i v podanom odvolaní, poukazoval na viaceré skutočnosti (opakovaná výpoveď z nájmu bytu; opakovaný zánik členstva žalobkyne v družstve; existencia nedoplatkov, a to aj v súčasnosti) ktoré nastali až po tom, ako žalobkyňa požiadala o prevod bytu do vlastníctva a splnila všetky podmienky vyplývajúce z ust. § 25 zák. č. 42/1992 Zb., je táto argumentácia žalovaného z hľadiska dôvodnosti podanej žalobe bez významu, keď pre posúdenie vzniku jeho povinnosti previesť predmetný byt do vlastníctva žalobkyne nemajú žiadnu relevanciu. Na uvedenom nič nemení ani tvrdenie žalovaného, že v danom prípade je rozhodnutie súdu svojou povahou konštitutívne, keď táto okolnosť rovnako nemôže pri splnení zákonom stanovených predpokladov pre vznik povinnosti žalovaného previesť daný byt spôsobiť zánik práva žalobkyne na prevod bytu do vlastníctva.

11. Súd prvej inštancie správne posúdil ako nedôvodnú i námietku premlčania vznesenú žalovaným. Odvolací súd v tomto smere stotožnil s jeho argumentáciou; vychádzajúcou z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo 37/2010, v spojení s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 105/2013; že právo na prevod bytu do vlastníctva, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia § 29 a § 29a Zákona o vlastníctve bytov, nie je časovo obmedzené, sa nepremlčuje podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Neopodstatnená je v tejto súvislosti námietka žalovaného, že závery vyplývajúce z citovaného nálezu Ústavného súdu SR nemožno v danej veci aplikovať. Žalobkyňa totiž o prevod bytu požiadala podľa zák. č. 42/1992 Zb., žalovaný doposiaľ svoju povinnosť previesť byt na žalobkyňu nespĺnil, a preto pri posúdení otázky premlčania práv žalobkyne uplatnených podanou žalobou treba aplikovať i ust. § 29 a § 29b ods. 3 zák. č. 182/1993 Z.z., a je nevyhnutné vychádzať z toho, že právo žalobkyne domáhať sa splnenia povinnosti žalovaného previesť na ňu vlastníctvo bytu prostredníctvom žaloby na všeobecnom súde, sa v zmysle citovaného ustanovenia stalo právom časovo neobmedzeným, ako to konštatoval i Ústavný súd SR v citovanom náleze IV. ÚS 105/2013. Na základe uvedeného odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie, že vyhovaniu podanej žalobe nebráni žalovaným (neopodstatnene) vznesená námietka premlčania, a ani námietky žalovaného v odvolaní týkajúce sa premlčania práv žalobkyne potom nemôžu obstáť.

12. Na základe vyššie uvedeného považuje odvolací súd závery súdu prvej inštancie, ktorý vychádzal z toho, že v preskúmvanej veci sú splnené všetky podmienky na vyhovenie podanej žalobe, za vecne správne, pričom ani obsah odvolania žalovaného nie je spôsobilý spochybniť správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, z hľadiska ním uplatnených odvolacích dôvodov. Pokiaľ teda súd prvej inštancie podanej žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému uzatvoriť so žalobkyňou zmluvu o bezplatnom prevode vlastníctva bytu číslo X, X.M. R. na J. L. G. R. R. Č. XXXX, Y. Č. XX, na N. Š. Y. L., J. na J. R. J. Č. XXXXX, U. C. J. K. ", G. J. - B. J. C. X.G. S. Y. XXX H., Y. F. Ú. X. H., B. na Z. Y. Č.R. XXXX, v znení predloženom žalobkyňou, ktorá tvorí súčasť rozsudku, vyhovel, rozhodol vecne správne, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. v celom rozsahu potvrdil.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).